

Tidens Tanker

15 Mars 21/1 1950

Et hvepsebol

Av res. kap. Alex Johnson

100071

L ike før årsskiftet skrev jeg i denne spalten noen linjer om «Landssvik», vel vitende om at jeg derved stakk hånden i et hvepsebol.

Jeg hører til dem som mener at hvepsebol ikke bør behandles med medlidenhetskampanje og varme omslag, men at de tvert i mot bør røkes ut. Det vi trenger idag er en åpen drøftelse av NS og deres holdning under krigen.

Det har vi i virkeligheten aldri fått anledning til.

Før den 8. mai hindret NS all fri diskusjon. Etter den dag blev de forbrytere, uten større adgang til offentlig å hevde sin sak.

I dag er storparten av dem på frifot og i arbeide. Vi omgås dem i selskaper og foreninger som før, men vi snakker aldri ut. Hvepsebolet får være i fred, og avsløringsbare ved sviende stikk i ny og ne.

Det som piner de forhenværende medlemmer av NS er hverken straffen eller pengeboten. Begge deler er i dag overstått, og svært mange har noenslunde den samme levestandard som før krigen.

Når de allikevel har startet et helt landsforbund for social opreisning, er det fordi de kjenner sig brennemerket ved landssvikstemplett, og ikke vil ha det sittende på sig.

Men da kommer man ikke uten om en saklig diskusjon omkring NS. Det nytter ikke bare å utgi pamfletter om hjemmefrontfolk, hovedsaken er og blir spørsmålet om NS gjorde rett eller ikke.

Jeg har fått hundrevis av brev siden frigjøringen fra NS-folk, og har talt muntlig med like mange. Jeg har lest en del av deres bøker og blader, men ennå har jeg bare en eneste gang møtt et menneske som var villig til å gå inn på ovennevnte spørsmålstilling.

Selvsagt er det nok av dem som sier: vi tok feil. Tyskland tapte jo krigen.

Men det har intet med politisk moral å gjøre.

Jøssingene hadde ikke rett fordi England vant. Vi vilde også hatt rett om Tyskland hadde seiret, ja, de fleste av dem som begynte hjemmefrontens kamp i 1940 trodde på tysk seier.

Selve grunnproblemet er rent moralsk og derfor dypt personlig: er vi forpliktet til lojalitet mot

konge og regjering eller ikke?

Med tanke på våre 100 000 kommunister er det også uhyggelig aktuelt.

Det blir aldri fred i hvepsebolet før dette spørsmål taes opp. Det er kanskje ikke mulig å bli enig. Men det går an å snakke ut om saken, både i private og offentlige diskusjoner.

Skjeldsord er i hvert fall ingen farbar vei til social opreisning.

RADIO Paul

Radioreparasjoner

NORGE. Ord for dagen, gramfonmusikk. Kl. 7.20: Værmeding, nyheter etc. 8: (søndag 9, 13, 10 og 22. Andakt (hverdager 8.15. Børsnoteringer: 11.20 og 12.55. Skolekringkasting 12.25 Hus og hjem (hverdager) 11.35: Musikk til arbeidet (hverdager) 11.50. Minemeldinger, kulingvarslar 17. Kortbølgesending 13.30—14, 20—21, 24—1 og 2—3.

I dag, 14.30: Skøitelandskampen Norge—U. S. A. 16.45: Haakon Lie: Villmark og villdyr. 17.05: Kaffe avec. 17.35: Stavanger musikkorps av 1919. Dirigent Hans Schøyen. 18: Vil du være med, så heng på! Barnetime. 19.40: Teatrene i høst. 20: Programparaden. 20.10: Et ord er et ord. 20.55: Gudskjelovkvelden. 21.45: Lørdagskåseri, redaktør Carl Henry. 22.30: Magnus Larsens ensemble. 23: Slutt.

Søndag, 9.15: Godt såkorn — god åker. 9.35: Landbruksmarkedet i utlandet. 9.45: Grammofonkonsert. 10.55: Høimesse i Alesunds kirke. Sogneprest Monrad Norderval. Før prek.: 206 (166), 49 v. 1 (21 v. 1), 45 v. 1 (195 v. 1), 181 v. 1—4 (749 v. 1—4). Etter prek.: 186 v. 2—5 (146 v. 3—5), 182 v. 1—3 (750 v. 1—3), 59 v. 2 (719 v. 2). 12.30: Restaurant Kabas orkester, leder Olaf W. Gundvaldsen. 13.15: Skøitelandskampen U.S.A.—Norge. 1500 m. løpet 14: 2. Divisjons musikkorps, dirigent musikkaptein Bjarne Ormestad. 14.35: Dikt av Harald Sverdrup, lest av Gisle Straume. 14.45: Notodden — byen som blev skapt